O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT CHET TILLAR INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

I.M.Tuxtasinov

2023-yil “30” 08

Ro‘yxatga olindi № BD-61010500-1.15

2023-yil “30” 08

MUZEYSHUNOSLIKKA KIRISH FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	1000 000 – Xizmatlar
Ta’lim sohasi:	1010 000 – Xizmat ko‘rsatish sohasi
Ta’lim yo‘nalishi:	61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (ingliz tili)

Fan/modul kodi MUZK1406	O‘quv yili 2024-2025	Semestr 4	ECTS -Kreditlar 6
Fan/modul turi Majburiy	**Ta’lim tili** O‘zbek/rus	**Haftadagi dars soatlari** 6	
Fanning nomi	**Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta’lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
Muzeyshunoslikka kirish	84	96	180

1

2

I.Fanning mazmuni

Fanni o‘qitishdan maqsad – muzeyning jamiyatimiz hayotida tutgan o‘rni, muzey ishlari tarixi, nazariyasi hamda amaliyoti, amaliy muzeyshunoslik, muzeylarning asosiy ijtimoiy funksiyalari, jahon muzeylarining shakllanishi, tarixiy-madaniy merosni asrashda muzeylarning roli haqida ma’lumotlar berish.

Fanning vazifasi – bo‘lajak tarixchilarga muzey ashyolari bilan bevosita ishlash, ularni tadqiq qilish, saqlash shart-sharoitlarini, hujjatlashtirish, ulardan o‘quv-tarbiya maqsadlarida foydalanish usullarini o‘rgatishdan iborat.

II. Asosiy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

Ma’ruza mashg‘ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mavzu. Muzeyshunoslik fanining predmeti, maqsad va vazifalari. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 1998 yil 12 yanvarda qabul qilingan «Muzeylar faoliyatini yaxshilash va takomillashtirish to‘g‘risida»gi Farmoni va uni haètga tadbiq etish. Muzeyshunoslikka kirish fani va uning vazifalari. Muzeylarning jamiyatimizda tutgan o‘rni. O‘zbekistonda muzey ishini rivoji va muzey ishining samaradorligini oshirish. Muzeyshunoslik va tarix fani. Zamonaviy muzeyshunoslikning dolzarb muammolari. Muzey ishi tarixi. Muzey ishi nazariyasi. Muzey manbashunosligi. Amaliy muzeyshunoslik. Muzeyshunoslikning fanlar tizimida tutgan o‘rni. Muzeylarning asosiy ijtimoiy funksiyalari. Muzey tarmoqlari va muzey turlari.

2-mavzu. Jahon muzeylarining shakllanishi.

«Kolleksiya qilish» tushunchasi. Qadimgi Gresiya va Rim kolleksionerlari. Platon Akademiyasi. Aleksandriya Musiyoni. XVI-XVIII asrlarda Yevropada muzeylarning shakllanishi. Sirli Sfinks. Afina Akropoli. Gizadagi piramidalar. Luvr. Drezden Galereyasi. Versal. Ermitaj. Metropoliten. Tretyakov Galeriyasi. Damashqdagi milliy etnografiya muzeyi. Tunis Bardo muzeyi. Shirin muzeylar.

3-mavzu. O‘rta Osiyoda muzeylarning shakllanishi tarixi.

O‘rta Osiyo xalqlarining ma’naviy merosi. XIX asrda dastlabki muzeylarni shakllanishida tarixiy, o‘lkashunoslik va ilmiy to‘garaklarning roli. Turkistonda birinchi muzeylarni tashkil topishi va ularning faoliyati. Milliy, tarixiy-madaniy merosni asrashda dastlabki muzeylarning ahamiyati. Muzeylar ishini boshqarish yuzasidan davlat tashkilotlarining yuzaga kelishi. Turkkomstaris va uning faoliyati. Tarixiy o‘lkashunoslik muzeylarining shakllanishi. Muzey ishida xodimlar masalasi. O‘zbekiston muzeylari ikkinchi jahon urushi yillarida. Urush yillari voqealarini aks ettiruvchi ekspozitsiyalarning o‘ziga xos xususiyatlari

4-mavzu. O‘zbekistonda muzey va muzeyshunoslik ishi.

Tiklanish davrida muzey ishi. 1960-80 -yillarda O‘zbekistonda muzeylar tarmog‘ining o‘sishi. Muzeylarning maktab, o‘rta maxsus va oliy o‘quv yurtlari, ijodiy uyushmalar, tashkilotlar bilan aloqalarini mustahkamlanishi. Uy muzeylari. O‘zbekiston muzeylarining yig‘uvchilik va nashriyot faoliyati. Muzey-shaharlar. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 1998 - yil 12 - yanvarda qabul qilingan «Muzeylar faoliyatini yaxshilash va takomillashtirish to‘g‘risida» gi Farmoni va uni hayotga tadbiq etish. Zamonaviy muzeyshunoslikning dolzarb muammolari. Muzey ishida zamonaviy axborot texnologiyasi. O‘zbekiston muzeylari mustaqillik yillarida. Temuriylar tarixi davlat muzeyi. Qatag‘on qurbonlari xotirasi muzeyi. Olimpiya shon-shuhrati muzeyi. O‘zbekiston tarixi davlat muzeyi. O‘zbekiston Respublikasi Tasviriy san’at Galereyasi.

5-mavzu. Muzeylarning asosiy ijtimoiy funksiyalari.

Muzeylarni qo‘riqlash va ilmiy-hujjatlashtirish funktsiyasi. Muzeylarning tadqiqotchilik funktsiyasi. Muzeylarning ta'lim-tarbiyaviy funktsiyasi. Muzey tarmog‘i va muzeylar turkumi. Tarixiy yo‘nalishdagi muzeylar. Badiiy yo‘nalishdagi muzeylar. Tabiiy-tarixiy yo‘nalishdagi muzeylar. Texnika yo‘nalishidagi muzeylar. Adabiyot yo‘nalishidagi muzeylar. Kompleks muzeylar.

6-mavzu. Muzeylarning tadqiqotchilik faoliyati.

Muzeylar tadqiqot markazi sifatida. Muzeylarni ilmiy tadqiqot ishlarining asosiy yo‘nalishlari. Tarixga ixtisoslashgan muzeylarda umumtarixiy tadqiqotlar: muzey ashyolarini tadqiq etish, saralash, ekspozitsiyalar tayorlash jarayonida umumtarixiy tadqiqotlar. Tarixga ixtisoslashgan muzeylarda muzeyshunoslik tadqiqotlari: fondlarni muzeyshunoslik nuqtai nazaridan qo‘riqlash va saqlash jarayonlarini yo‘lga qo‘yish; muzey kommunikatsiyasi sohasini rivojlantirishda muzeyshunoslik tadqiqotlarining o‘rni. Muzeylarda ilmiy-tadqiqot faoliyatlarni rejalashtirish va tashkil etish.

7-mavzu. Muzey fondlari. Fond ishining asosiy yo‘nalishlari.

«Muzey fondlari» tushunchasi. Muzeylarning ilmiy-yordamchi materiallari. Muzey fondlarini ilmiy tashkil etish. Muzey fondlarini ilmiy tashkil etishning vazifalari. Ashyolarning ahamiyati va huquqiy o‘rni jihatidan muzey fondlarning tarkibi. Muzey fondlarining tuzilishi. Fond ishining asosiy yo‘nalishlari: to‘plash, hisobga olish, saqlash, o‘rganish. Muzey ashyolarini o‘rganish metodikasi. Muzeylar ashyolarini aniqlash. Muzey ashyolarini guruhlashtirish va tizimlashtirish. Muzey ashyolarini talqin qilish. Zamonaviy muzey ashyolarini o‘rganishning o‘ziga xos xususiyatlari.

8-mavzu. Muzey fondlarini to‘plash.

Muzey faoliyatida fond to‘plashning o‘rni. Fond to‘plamlarining ilmiy vazifalari va ahamiyati. Muzey ahamiyatiga molik bo‘lgan zamonaviy hujjatlarni yaratish. Fondlarni to‘plash ishlarini tashkil etish. To‘plashning manbalari va tashkiliy ko‘rinishlari. Fondlarni to‘plashning ilmiy-metodik asoslari.

9-mavzu. Muzey fondlarini hisobga olish va ilmiy hujjatlashtirish.
Muzey fondlarini saqlash Muzey fondlarini hisobga olish. Fond hujjatlari tizimini yaratishning vazifalari. Fondlarni hisobga olish va hujjatlashtirish. Muzeyga ashyolarni qabul qilish va ro'yhatga olish. Ashyolarga hisob belgilarni qo'yish. Muzey fondlarini ilmiy kataloglashtirish. Muzey kataloglari tizimi. Avtomatlashtirilgan ma'lumotlar tizimini shakllantirish. Muzey fondi hujjatlarining foydalanish tartiblari. «Muzey fondlarini saqlash» tushunchasi. Fondlarni saqlash rejimi: harorat-namlik rejimi; havoni ifloslantiruvchi gazlardan himoya; yorug'lik rejimi; biologik rejim; mexanik urinishlardan himoya; muzey fondlarini kutilmagan xodisalardan himoyalash. Muzey ashyolarini konservatsiya va restavratsiya qilishning vazifalari. Muzey fondlarini saqlash tizimi. Ekspozitsiyalarda muzey ashyolarini saqlashning o'ziga xos xususiyatlari. Fondlarni ochiq holda saqlashni tashkil etishning muammolari.

10 – mavzu. Mustaqillik davrida O'zbekistonda muzey va muzey ishi.
O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Muzeylar faoliyatini tubdan yaxshilash va takomillashtirish to'g'risida"gi Farmoni 1998 yil 12 yanvar. Mustaqillik davrida muzey ishidagi o'zgarishlar. Mustaqillik davrida muzeylarning o'rni. Sho'rolar hukumatining muzey ashyolariga nisbatan tajovuzkorona siyosati. Tarixiy qadriyatlarimizning vatanimizdan olib chiqib ketilishi sabablari. Vatanimizdan olib chiqib ketilgan muzey ashyolarining qaytarib keltirish chora tadbirlari. Muzeylarda milliy g'ururning ifodalanilishi. Muzeylarda ajdodlar ruhiga hurmat ko'rgazmalar namoyishlari tashkil topishi. O'zbekiston Prezidentining 1998 yil 12 yanvar qarori "Muzeylar faoliyatini tubdan yaxshilash va takomillashtirish to'g'risijdagi Farmoni. O'zbekiston muzeylarining jahon bo'ylab ko'chma namoyishlari tashkil topishi. Jahonning mashhur muzeylari ko'chma eksponatlarining O'zbekistonda tashkil ettirilishi. Mustaqilik yillaridagi tashkil topgan muzeylar. Temuriylar muzeylari tashkil topishi. Qatog'on qurbonlari muzeylari qurilishi. va h.k.

11 – mavzu. Muzeyning ilmiy ma'lumotnoma apparati.
Muzey tashkil etish uchun materiallar to'plash. Aholi orasida noyob buyumlarni izlab topish. Arxeologik qazuv ishlarining ahamiyati. Muzeylarni tashkil qilish va uni materiallar bilan boyitish, aholi o'rtasida keng miqyosda qidiruv va yig'uv ishlari bilan shug'ullanish evaziga hamda madaniyatimiz tarixini oydinlashtiruvchi daliliy ashyolarni qazuv yo'li bilan topish asosida amalga oshirilishi.O'zbekistonda rasmiy arxeologik tadqiqotlar 1926-1928 yillarda boshlangan. O'sha yillari muzeylar va eski me'moriy yodgorliklarni himoya qilish qo'mitasi qadimiy Termiz yodgorliklarini o'rganishga kirishgan. Bu yerdagi qadimiy shahar o'rnida qazuvlar uyushtirilgan: tarixiy bosmaxona va me'moriy yodgorliklar tadqiq etilishi. Samarqand - Afrosiyobda ham arxeologik qazuvlar o'tkazilishi.

12- mavzu. Muzey ekspozitsiyasi tushunchasi.
Tarixiy muzeylar ekspozisiyasi. Ularning qurilish tamoyillari. Muzey ekspozisiyalarining qurilish uslubi. Tarixiy muzeylar ekspozisiyasining mavzuiy strukturasi. Ekspozision materiallar. Ekspozision komplekslar. Tarixiy muzeylarda turli ekspozisiyalarning xususiyatlari. Tarixiy ekspozisiyalarning maqsadlari va vazifalari. Vatanga muhabbat tuyg'usini uyg'otish. Muzey ekspozisiyalarining o'ziga xosligi. Ekspozisiya tuzishda muzey predmeti ekspozisiya elementi–eksponati. Ekspozision materiallar. Ekspozsion komplekslar. Muzey ekspozisiyasi-muzey kommunikatsiyasining asosiy formasi. Ekpozisiya tuzish ikki xildir. 1-Ilmiylik. 2-ashyoviylik. Mavzuiy strukturani ishlab chiqish.

13- mavzu. Ekspozitsiyani loyihalashning ilmiy asoslari.
Ekspozisiya yaratish bosqichlari. Ekspozision yordamchi materiallari. Tematik reja. Ekspozisiyani ilmiy tayyorlpash. Muzey ilmiy kengashi. Ekspozision ko'rgazmali ish. Muzey faoliyatini rejalashtirish. Perspektiv va yillik rejalarda ekspozisiya va ko'rgazmalarning mavzui, navbati, tashkil etilish vaqti. Muzey ekspozisiyasini yaratish ikki bosqichda amalga oshiriladi; 1-Loyihalash. 2-Amalga oshirish. Loyihalash uch o'zaro bog'langan elementdan tashkil topadi; 1-Ilmiy. 2-Badiiy. 3-Texnik ish. Ekspozisiya ahamiyatini oshirishdagi ilmiy yordamchi materiallar. Tarixiy ekspozisiyalarda ijtimoiy-iqtisodiy, etnografik, siyosiy, harbiy-tarixiy, biografik kartalar o'rni.

14- mavzu. Muzey ekspozisiyasining me'moriy-badiiy yechimi.
Me'moriy-badiiy yechimi. Ekspozision ansambl. Muzeylar ishining samarali bo'lishida me'moriy-badiiy loyihaga e'tibor berish. Muzeyning madaniy omborxonasi. Unda san'at ashyolari saqlanadigan muassasaligi bunda esa go'zallik, ilmiylik, tarixiylik, xolislikka katta e'tibor qaratish. Zamonaviy ekspozisiyaning eng optimal turlaridan biri bilan bog'liq ansambl–majmu'alar yaratish. Asl voqe'likni ko'rsatib berish.

15- mavzu. Muzeylarni tashkil etish va boyitishda qazuv-yig'uv ishlarining ahamiyati.
Kataloglar tizimi. Yo'l ko'rsatkichlar tizimi. Muzey ashyolariga ilmiy ma'lumotnoma apparati tuzish. Ashyolardan imkon qadar keng foydalanish. Hujjatlarning tahlili, tarkibi, mazmuni –mohiyati, manzilini umumlashtirish. Muzeylarda ashyolarni kataloglashtirigni yo'lga qo'yish. Kataloglar tuzish sxemalarini tuzish. Tanlash topish, bayon qilish. Tarmoq, mavzu, muammo, masala, familiyalar, sanalar bo'yicha umumlashgan hujjatlar tuzish. Kataloglar ikki xil: 1-Mantiqiy bunga sistematik, xronologik mavzular umumlashtiriladi. 2-Alfavit tuzilishli kataloglar, mantiqiy bog'lanmaganligi.

16 – mavzu: Muzeylar tarixiy xotirani jonlantirish omili.
O'zbekistonda muzeylar faoliyatini yaxshilash. Yangi muzeylarning tashkil etilishi. Soha muzeylariga e'tibor.Mustaqillik tufayli respublikamizda muzeylarga bo'lgan e'tibor yanada oshdi. Xususan keyingi 10 yil ichida Davlat qarmog'idagi muzeylar soni 140 tani tashkil etdi. Shulardan tarix muzeylari 75 ta, O'lkashunoslik muzeylari 23 ta, Badiiy San'at Koshonalari 10 ta, memorial muassasa 20 ta, adabiyot muzeylari 8 ta, tabiat muzeylari 4 tadan iborat. Ayni paytda bularda 1 million 600 mingdan ortiq eksponatlar mavjud ekanligi. Bugungi kunda respublikaning katta va kichik shaharlarida, tumanlarida xalqning boy tarixiy-madaniy xazinalarini namoyish qiluvchi 510 muzey ishlab turibdi. Jamiyatni ma'naviy-axloqiy kamolga yetkazishda, keng aholi ommasini ayniqsa yosh avlodni ma'rifatli qilishda muzeylarning roli va ahamiyati.

17 – mavzu: Muzey turlari.
Sohali muzeylar, uy-muzeylar. Sohalar bo'yicha tarix, qishloq xo'jaligi,

tabiatshunoslik, san'atshunoslik, adabiyot, texnikaga oid va boshqa muzeylarga bo'linadi. Shuningdek muzeylarning memorial muzey, majmua, o'lkashunoslik kabi turlari bor

18 – mavzu: O'zbekistonda faoliyat ko'rsatayotgan yangi muzeylar.

O'zbekiston viloyatlarida faoliyat ko'rsatayotgan muzeylar haqida. Muzeyshunoslik faoliyatini rivojlantirish muammolari. Muzeyshunos kadrlar yetishtirish. Muzeylarning yagona tizimini yaratish. Mustaqillik yillarida xalq hunarmandchligini rivojlantirish borasida katta amaliy ishlar qilingani. Xususan, respublika Amaliy san'at muzeyi faoliyatida ham katta o'zgarishlarga erishildi. Qisqa vaqt ichida muzey grant hisobiga olingan zamonaviy jihozlar bilan ta'minlanishi. Yaponiya hukumati tarafidan 2002 yili taqdim qilingan bu jihozlar muzey videoelektron texnik vositalari bilan kuzatuv va qo'riqlash. Shuningdek, AQSH, Italiya, Germaniya kabi davlatlarda muzeyning ko'chma ko'rgazmalarini tashkil etilishi.

19- mavzu. Muzeyshunoslik istiqbollari.

O'zbekiston Respublikasi Madaniyat va sport ishlari vazirligi ko'magida muzey ilmiy xodimlari muzeyning nodir eksponatlari tizimidan uch tilda – o'zbek, ingliz va rus tillaridagi rangli albomni nashrdan chiqishi. Hozirgi vaqtda muzey zaxirasida saqlanayotgan jami ashyolarning jamlama katalogini tuzish nihoyasiga yetkazilishi.

20- mavzu. Muzeylar faoliyatida yangi texnologiyalardan foydalanish.

Internet tarmog'i orqali ma'lumotlar to'plash. O'zbekiston muzeylari saytlarini yaratish. Muzey materiallarini fundamental tadqiq etish. Muzey zallarida elektron tizimni yaratish. Fan – texnika taraqqiyoti ilg'or yutuqlarining boshqa barcha sohalari qatori muzey ishiga ham kirib kelishi tabiiy hol bo'libgina qolmasdan, hayotiy zarurat ekanligi.

21- mavzu. Muzeylar tizimida ma'lumotlar bazasini shakllantirish.

Xususan, 90 – yillarda hozirgi tushunchamizdagi kompyuterlar yaratilishi bilan muzey sohasida ma'lumot tizimini shakllantirish, axborotni to'laqonli yetkazish imkoniyatlari. Ayniqsa, muzey mutaxassislari kompyuterni egallashi va yagona tarmoqning vujudga kelishi muzey fondlarini hujjatlashtirishda ko'pgina qulayliklarni yaratilishi. Eksponatlarning tasviri raqamli fotokamera orqali bevosita kompyuterga kiritilishi. Ularning tahlili va boshqa ma'lumotlar esa ilova qilinib, zaruriyat tug'ilganida mutaxassislar tomonidan qo'shimchalar va tuzatishlar kiritiladi. Bu muzey ishida doimiy harakatda bo'lgan katalog va kartotekaning sifati keskin yaxshilanishini ta'minlash.

III. Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Muzeyshunoslik fanining predmeti, maqsad va vazifalari
2. Jahon muzeylarining shakllanishi
3. O'rta Osiyoda muzeylarning shakllanishi tarixi
4. O'zbekistonda muzeylar va muzey ishi
5. Muzeylarning asosiy ijtimoiy funksiyalari
6. Muzeylarning tadqiqotchilik faoliyati
7. Muzey fondlari. Fond ishining asosiy yo'nalishlari
8. Muzey fondlarini to'plash
9. Muzey fondlarini hisobga olish va ilmiy hujjatlashtirish
10. Mustaqillik davrida O'zbekistonda muzeylar va muzey ishi
11. Muzeyning ilmiy ma'lumotnoma apparati
12. Muzey ekspozisiyasi tushunchasi
13. Ekspozisiyani loyihalashning ilmiy asoslari
14. Muzey ekspozisiyasining me'moriy-badiiy yechimi
15. Muzeylarni tashkil etish va boyitishda qazuv – yig'uv ishlarining ahamiyati
16. Muzeylar – tarixiy xotirani jonlantirish omili
17. Muzey turlari
18. O'zbekistonda faoliyat ko'rsatayotgan yangi muzeylar
19. Muzeyshunoslik istiqbollari
20. Muzeylar faoliyatida zamonaviy texnologiyalardan foydalanish
21. Muzeylar tizimida ma'lumotlar bazasini shakllantirish

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Jahon muzeylarining shakllanishi
2. O'rta Osiyoda muzeylarning shakllanishi tarixi
3. O'zbekistonda muzeylar va muzey ishi
4. Muzeylarning asosiy ijtimoiy funktsiyalari
5. Muzeylarning tadqiqotchilik faoliyati
6. Muzey fondlari. Fond ishining asosiy yo'nalishlari
7. Muzey fondlarini to'plash
8. Muzey fondlarini hisobga olish va ilmiy hujjatlashtirish
9. Muzey fondlarini saqlash

3

V. Ta'lim natijalari/kasbiy kompetensiyalar

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- muzeyshunoslik sohasidagi bilim asoslari, muzeyshunoslikda qo'llaniladigan asosiy tushunchalar to'g'risida **bilimga *ega bo'lishi*;**
- Muzeyshunoslikka kirish kursini o'zlashtirgan talaba muzey manbalari asosida davlatlarning ichki va tashqi siesatini o'rganish, muzey manbalari orqali xalqaro munosabatlar haqida fenomenologik bilim, ko'nikma va malakalarga ega bo'ladi, yangi axborot texnologiyalarini qo'llab, olgan bilimlarini pedagogik va ilmiy faoliyatida qo'llay olishni bilishi va ulardan foydalana olish ***malakasiga ega bo'lish*;**
- Muzeyshunoslikka kirish fanini o'qitishda ta'lim texnologiyalari, elektron plakatlar, tarqatma materiallar, elektron darsliklar va qo'llanmalar, virtual laboratoriyalar, internet ma'lumotlari, lokal tarmoqdagi turli o'quv, ilmiy bilimni nazorat qilish bo'yicha ma'lumotlar jamlamasidan foydalaniladi.

	Mustaqil ta'lim, aqliy hujum, vaziyatli masalalarni yechish, disskusiya, rolli o'yinlar, referatlar yozish kabi pedagogik usullar bilan fanning o'qitilishi amalga oshiriladi va o'quvchilarni baholay olish to'g'risida malakalariga ega bo'lishi kabi ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.***
4	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5	**VII. Kreditarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'gri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni talab darajasida topshirishi lozim.
6	**Asosiy adabiyotlar** 1. I.N.Ilalov. Muzeevedeniye. Uchebnoye posobiye. - T.: "Muzika", 2006.. 2. G.S.Fo'zailova, M.F.Xasanova. Muzeevedeniye. Uchebnoye posobiye. –T.: 2008 3. Kuryazova D.T.O'zbekistonda muzeylar ishi tarixi. .T.San'at 2010. 4. Alimov I.A., Bo'tayev A. Arxivshunoslik. – T.: 1997. 5. Alimov I.A. Arxivshunoslik. – Andijon, 2005. 6. Bulyulina V. Arxivovedeniye. Uchebno-metodicheskoye posobiye. - Volgograd, 2001 **Qo'shimcha adabiyotlar** 1.Natsionalnaya programma po podgotovke kadrov. – T.: «O'zbekistan», 1997. 2. N.S.Sadikova.O'zbekistonda muzeyshunoslik ishi. – T.: «Fan», 1997. 3. SH.M.O'ljayeva. "Muzeyshunoslik" O'quv qo'llanma.Toshkent 2002. 4. G.S.Fuzailova, M.F.Xasanova. Muzeyshunoslik. O'quv qo'llanma. –T.: 2008. 5.Abu Rayxon Beruniy. Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar. T., "Fan", 1998. **Axborot manbalari** 1. www.muzey.uz 2. www.numizmatika.net. 3. www.eksponat.net 4. www.luvr.vip 5. www.ziyo.net 6. www.narod.ru 7. www.google.uz 8. www.mashhur.uz 9. www.bobryisk.vip

7	Samarqand davlat chet tillar instituti tomonidan ishlab chiqilgan va institut Kengashining 2023-yil "30" 08 dagi "1"-sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
8	**Fan/modul uchun mas'ullar:** S.E. Shodiyev - SamDChTI, "Til va tarjima" kafedrasi dotsenti, PhD Tursunova O. SamDChTI, Til va tarjima kafedrasi o'qituvchisi
9	**Taqrizchilar:** **O'.O'.Qo'ldoshev** – SamDChTI, "Tarjima nazariyasi va amaliyoti" kafedrasi dotsenti, PhD. **A.O. Odilov** – Turizm va madaniy meros xalqaro universitetti, Turizm menejmenti kafedrasi mudiri, PhD, katta oqituvchi